

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliae Catholicae De Sacris Arcanis Deiparæ Mariæ Et Iosephi

Cum quadruplici Indice

Cartagena, Juan de

Coloniae Agrippinae, 1613

Homilia Prima. Veteris testamenti Arcæ domum Obededòm visitantis egregiam figuram, Marianam visitatione[m] adambrantem, adducimus; prius tamen difficultates, quæ circa eius historiam occurrunt, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51414)

DE SACRIS AR- CANIS VISITATIONIS

B. VIRGINIS, AC DE CELEBER-
RIMO, QVOD IN ILLA CECI-
nit, Cantico

LIBER SEXTVS.

HOMILIA PRIMA.

VETERIS TESTAMENTI ARCAE DOMVM
Obededòm visitantis egregiam figuram, Marianam visitationem
adumbrantem, adducimus; prius tamen difficultates, quæ
circa eius historiam occurrunt, enodamus, in illa ver-
ba: Exurgens Maria abiit in montana,
cum reliquis Mariæ visitatio-
nem enarrantibus:

AGNVS Gregorius
homilia in Vigilia
Visitationis; excel-
lentiam diuinorum
arcanorum, quæ in
Marianam visitatio-
nem simul cõfluunt,
admirans, in hæc verba prorupit: Quod
illæ honestissimæ Matronæ plena fide, & Spi-
ritu sancto conueniunt, & mutis testimoniis
datis, & acceptis ad inuicem declarant Mes-
siam presentem, & exhibitum, & esse hunc
Iesum filium V. virginis recens tam conceptum,
cui infans in utero Elisabeth exilit gaudio in-

uistato & preternaturali, illa tanta sunt, &
tantorum bonorum testificatio, ac confirmatio,
vt in tota eternitate celebrari satis, & ex-
hauriri cogitatione, & sapientia omnium crea-
turarum nequeant. Nos tamen his non
dissentientes, si non pro dignitate, pro vi-
ribus tamen (diuina gratia nobis opitu-
lante) multifariam, multisq; modis Ma-
riæ visitationem illustrare, eiusque arca-
na aperire conabimur: prius tamen du-
bia nonnulla, quæ eius historiam con-
cernunt, breuiter d. soluemus. Omnes
quidem Doctores vnanimi consensu fa-
tentur, B. Virginem profectam fuisse ex
oppido

XXX

oppido

Luce 1.

oppido Nazareth, provincie Galilee, vt clarè colligitur ex cap. 1. Luce: Doctores tamen opinionum diuersitate agitantur circa tempus, quo cœpit iter facere, & an Ioseph eius sponso associata pertexerit, & an pedestris, an equestris iuerit, & quænam ciuitas illa fuerit, vbi erat domus Zacharie, ad quam B. Virgo diuertit; ac tandem an recesserit ab illa ante partum Elisabeth, an post illum; hæc omnia oportet prius elucidemus, antequam facerrimæ huius visitationis recondita sacramenta referre aggrediamur. Ad primum ergo accedentes, D. Ambrosius, Beda, Origenes, & Theophylactus super cap. 1. Luce docent, B. Virginem eodem die paulò post Angelicam salutationem iret atripuisse in domum Zacharie; ego tamen ex Evangelica lectione verosimilius esse colligo, beatam Virginem non fuisse profectam in ipso die Angelicæ salutationis, sed transactis paucis aliquot diebus: facer enim

D. Ambr.
sup. c. 1. Luc.
Beda in c. 1.
Luce.
Orig. sup. c.
1. Luce.
Theophyl.
ibid.

Luce 1.

Brochard in
deser. terre
Sanctæ.
aut lib. hi
stor. Escl.

Roman. lib.
de vita Christi.

Euangelista ait: *Exurgens autem Maria in diebus illis: non dixit, in illa die, quod alioquin diceret, si in eadē die discessisset. Ratio etiā eidem opitulatur, quia cum iter illud longum ad eum esset, vt Brochardus, & Auctor historię Ecclesiasticę, septuaginta milliariū longitudinem ei assignent, consequens est beatam Virginem præparatione aliquorum dierum indiguisse ad necessaria pro lōgo itinere præuenienda, & vt domus suæ curam alteri commenderet. An autem pedestris se cōrulerit, Doctores silentio prætereunt; forsitan tanquam rem exploratam relinquentes teneram alioquin Virginem, & itineribus minimè assuetam non pedestrem, sed alicui humili equo insidentem, instar Christi Domini, qui super pullum asinæ insidens in die palmarum ingressus est Ierusalem. An autem B. Virginem in hoc itinere comitatus fuerit sponso eius Ioseph, licet multi refragetur, S. tamen Bonaventura comitem illius fuisse, his verbis clarè edocuit: *O qualis domus, qualis camera, qualis lectus, in qua, & in quo commorantur, & requiescunt tales matres, talibus fi-**

lijs forendatæ: Maria, & Elisabeth, Iesus, & Ioannes: sunt autem ibi magnifici senes, Ioseph, & Zacharias. *Quid quis iocunditatis defuit S. Ioseph, siue dum noiam contingenti itinere comitatur siue dū in obsequio Elisabeth demoratur. hæc ille: Eidem opinioni adhæsit firmissimè Isidorus de Iulianis, antiquus auctor Mediolanensis, Ordinis Predicatorum, qui egregiam ad id rationem adducit: verba eius sunt hæc: *Quamuis neminem affuisse, visitationi B. Virginis, & Elisabeth diuina referant litteræ, nullum tamen est sana mentis, catholicę ingenij, qui Mariam Virginem, teneræ ætatis, solam domo recessisse asseneraret. Creduntur enim à Nazareth vsq; ad oppidum Zacharie esse serè quadraginta milliaria. Ratio itaque, officiumque S. Ioseph, atque auctoritas nos credere cogunt, visitationi S. Mariæ, & Elisabeth, eandem interfuisse. Non enim ratio recta consentit, Ioseph quavis occasione, sponsam diuinitus acceptam dereliquisse, ac passum fuisse Virginem tantam sine se longum iter subire. hæc tenus ille. subscribit etiā eidem Laurentius Masselli de vita B. Virginis lib. 2. & lib. 4. c. 1. & Salmeron to 3. tract. 10. & Orosius declamat. 5. Fateor id difficile reddere hanc sententiam, quod si Ioseph visitationi interfuisset, & audisset verba Elisabeth, matrem Domini sui Mariam vocantem, minime postea dubitasset de suæ spōsæ fidelitate: sed huic obiectioni iam responsum dedimus supra lib. 4. de Desponsatione Virginis cum Iosepho.**

Cæterum de ciuitate, in qua Zacharie domus sita esset, varia Doctorem placita reperio: nam Euthymius censuit nescio quo solido fundamēto, illam ciuitatem, quæ in Tribu Iuda erat, montana appellari, & ideo Euangelista: *abiit in montana.* Unde Nicolaus de Lyra in comment. huius loci ait: *Montana proprium est nomen loci secundum quosdam, qui locus, in quo manebat Zacharias, eras alior Galilee, à qua recessit Maria. Verum hæc opinio ex verbis ipsius Euangelistæ falsa conuincitur, quia infā dicit, quod super omnia montana Iudæe dimulgabantur omnia verba hæc, non ergo montana*

Isid. de Iul.
lib. de vice
S. Ioseph.

Isid. de Iul.
lib. de vice
S. Ioseph.

Isid. de Iul.
lib. de vice
S. Ioseph.

Isid. de Iul.
lib. de vice
S. Ioseph.

Isid. de Iul.
lib. de vice
S. Ioseph.

Isid. de Iul.
lib. de vice
S. Ioseph.

Isid. de Iul.
lib. de vice
S. Ioseph.

Isid. de Iul.
lib. de vice
S. Ioseph.

Isid. de Iul.
lib. de vice
S. Ioseph.

Isid. de Iul.
lib. de vice
S. Ioseph.

Isid. de Iul.
lib. de vice
S. Ioseph.

Isid. de Iul.
lib. de vice
S. Ioseph.

Isid. de Iul.
lib. de vice
S. Ioseph.

ducia plenissimus in Deum impesavit; hic Jacob, & Lia, Isaac, & Rebecca, Abraham, & Sara, immo & Adam, ut multi opinantur, sepulti iacebant.

De distantia autem huius civitatis Cariatharbæ, siue Ebron ab Ierosolymis, multiplex est auctorum sententia, nam

Abul q. 22. Abulensis in cap. 2. Genesis ait, distat octo leucis: Gagneus milliariibus quatuor: Aranda, terre sancte diligens explorator, inquit: A ciuitate sancta milliario vno distat sanctæ Crucis templi, ab hoc templo milliariibus quatuor distat templum alterum, in eo domus est illa, in qua Bapista in lucem est editus; ad arcus iactum tertium est templum in domo Zachariæ extructum. Borchardus tandem i.

Brocard. c. 7. §. 68. part suæ historiæ hæc scribit: Ex Ebron tribus Leucis contra Aquilonem partem tamen declinando ad occidentem est Nachal-Escol, id est, Torrens horri, vnde exploratores missi à Moyse tulerunt horrum: à Nachal-Escol sex Leucis contra Ierusalem est domus Zachariæ. putat autem credibile Clithoneus lib. de visitatione Virginis (quod, & de Virginis mira pietate facile mihi persuadeo) Mariam, antequam Elisabeth inuiferet, Ierosolymitanum templum visitasse, ut pro tanto incarnationis in utero eius celebrato mysterio, in domo Dei debitas suo Creatori referret gratias.

Clithon. c. 2. Ad extremum testat iam explicemus, num beata Virgo, Euangelista dicente, quod quasi per tres menses in domo Zachariæ remanserit: Mansit autem Maria cum illa quasi mensibus tribus, & reversa est in domum suam, præiens fuerit partui Elisabeth. Theophylact. quidem minime affuisse putat, & rationem adhibens ait: Abscedit Virgo propter eorum multiudinem, qui ad partum conuenturi erant, indecens autem erat Virgini in talibus versari. Subscribit

Luce 1. Rupertus Abbas dicens: Singulari consilio factum est, ut illa tanti gaudij, tantæque exultationis tempus, quod Ioannis natalis attulit, non expectaret, sed se potius maturè subduceret, antequam cognati, vicini, & amici concurrerent, nouæque puerperæ post natum filium, ex more gratularentur: placetque hæc senten-

Theoph. in c. Luca 1. *Rupert. lib. 1. in Cant.*

tia Card. Toletæ ad c. 1. Lucæ, videreturque fundamentum habere in contextu ipso historiæ Euangelicæ, tum quia postquam Euangelista dixerat, reversam fuisse Virginem in domum suam, mox subdit: Elisabeth autem impletum est tempus pariendi, & peperit filium: tum quia Deipara ad Elisabetham profecta est sexto mense à conceptu Ioanne, & apud illam mansit quasi mensibus tribus, ut ait Euangelista, quod aperte indicat non fuisse ibi per tres integros menses, igitur tempore quo rediit in domum, nondum nouem menses erant expleti, & partum, & consequenter Elisabethæ partui non adfuit.

Ceterum communiorum sanctorum Patrum sententiâ sequens opinor, B. Virginem mansisse in domo Zachariæ usque ad partum Elisabethæ, ita docere D. Ambrosius, D. Antoninus, venerabilis Beda, Glossa interlinearis, & ordinaria, Lyranus, Simon Cassianus, Origenes, Hugo Cardin. necnon B. Petrus Damianus, ubi ait: Quis librum istorum diligentibus oculis inspexerunt, ibi se vidisse testantur, quod ipsa Dei genitrix felix in puerum primogenitum de terra leuanti, & cognata partum omni profectu sua sui seruitute. immo D. Bonauentura ad c. 3. vitæ Christi censet, Virginem non solum infantem propriis manibus suscepisse, & pannis inuoluisse, sed & ibidem vique ad Ioannis circumcissionem commorata fuisse. ac tandem D. Bernardus in eandem sententiam propendens inquit: Mansit Maria cum Elisabeth usque ad diem natiuitatis Ioannis, donec puerum natum suum beatissimo conseruet, & vno partu te remoto, propinquiorum redderet presentie Saluatoris. Ratio itidem huic sententiæ suffragatur, nam cum B. Virgo inter alias causas, ob quas Elisabetham visitauit, non infimum locum teneat, ut Ioannem præcursorem Domini videret, ut ait Beda, necnon ut antiquiori cognatæ, quoad posset, inseruiret, certè ad Mariæ pietatē, & vrbanitatem pertinebat, ut tempore partus, quo magis eius ope, presentia, & ministerio

Luce 1.

Luce 1.

D. Ambrosius
c. 1. Lucæ
D. Antoninus
p. hist. in
cap. 1.
Beda in
1. Lucæ
Gloss. inter
lin. & ord.
quæ sui seruitute.
ibid.
Lyran. in
comment.
huic loc.
Simon Cassianus
& orig. in
c. 1. Lucæ
Hugo Cardin.
B. Petrus Damianus
Ioan. Bapt.
D. Bonauentura
D. Bernardus
Bapt.
Beda in c. 1.
Lucæ

nisterio indigebat, minimè discederet, sed potius ad partus leuamen Elisabethæ adesset: imò & prolem ita foueret, vt velut de altera Noemi dici posset: *Susceptum puerum posuit in sinu suo, & nutricis, ac gerulae fungebatur officio.* Ac tandem (quod & fundamenta oppositæ sententiæ penitus euertit) cum cõstet ex Euang. Lucæ historia, sexto mense post conceptionem Elisabeth, in eius domũ abiisse B. Virginem & in eadem etiã quasi tribus mensibus permansisse; certè cum præter omnes hos dies, quidã alij fuerint intermedij, quibus B. Virgo & ad iter se præparauit, & illud confecit, faciliè, omnibus benè computatis, potuerunt nouem integri menses cõpleri, antequam Virgo à Zachariæ domo discederet. Ad illud tandem, quod nonnulli quærunt, quid sit, quod cum Mariæ visitatio contigerit propè finem mensis Martij, aut in principio Aprilis. Catholica tãmen Ecclesia mense Iulio illam celebret, dicendum est, propterea id fieri, quia cum eo tẽpore graui quadã Ecclesiæ necessitate ingruente Vibanus Papa propter ortum schisma, vt B. Virginis animũ ad illud de medio tollendum magis suis precibus alliceret, Visitationis festum instituit, quod postea Bonifacius IX. confirmauit, eiusque specialem mentionẽ fecerunt grauiissimi Patres, qui ad Concilium Basil. conuenerunt, vt constat ex sess. 40. illius. His, quæ ad Marianæ visitationis historiam, eiusque celebritatem attinẽt, sic prælibatis, ad celebrem illam figurã Arcę veteris testamenti, domum Obededòm visitatis, quæ adamussim illam delineat, sermonem conuertamus. Narrat sacra Scriptura libr. 2. Regum, celebrem fuisse diem illum, in quo Rex Dauid iussit sacram testamenti Arcam ad locum multò retro tempore præparatum deferri: illa portabat legis tabulas, virgam Moysis, & manna, quod de cœlo descenderat. comitabantur illam triginta millia peditum, totque ad eius laudem confluxere cantores, vt in septem copiosos choros diuiderentur; idolũ Dagon contriuit, Rex Da-

uid coram illa tripudians religiosè saltauit in eo itinere, domum Obededòm visitauit, totaq; eius familia ob felicem in eam ingressum diuinis muneribus fuit cumulata, per tres, deniq; menses remansit arca in domum Obededòm. hæc quam aptè quæ in Mariana visitatione contigerunt, appetitissimè velut in perfectissimo quodam exemplari nobis ob oculos ponunt: si enim arca illa incorruptibilibus lignis compacta erat, ecce Mariam virginis incorruptione donatam, & cuius corpus communem pulueris corruptionem nunquã agnouit: Arca illa tabulas legis intus portabat, prodigiosam Moysis virgam, & manna è cœlo delapsum, ecce Mariam ferentem non legis tabulas, sed legillatorem ipsum, non potensiosam Moysis virgam, sed potentissimũ Dei brachiũ, per quod facta sunt omnia; non manna de cœlo delapsum, sed filiũ Dei, qui de regalibus sedibus venit: si arca illa magna virorum caterua eam comitante, eiusque laudes decantante incedebat; ecce Mariam in hoc itinere Angelorum cœtibus stipatam, iuxta illud: *Enle Fulum Salomonis sexaginta fortes ambiunt ex fortissimis Israel: si enim Dauid ait: Angelis suis mandauit de Psal. 90. te, vt custodiant te in omnibus vijs tuis: quãtò magis credendũ est mandatũ accepisse de custodiendã B. Virgine; nam si Tobiam iuniorem abeuntẽ, & redeuntẽ in profectiõne à patre suo imperata, Raphael Angelus diligenter est comitatus quantò æquius erat, tenerioris sexus puellam, & alioquin matrem Dei Angelos illam associare, indiuiduosq; illius comites fieri? & si Regina Saba, vt legimus 3. Reg. 10. gno comitatu ingressa est Ierosolymam, quid de Regina cœli, & totius orbis domina nos cogitare oportet? ac tandem si Jacob olim iter agens Angelorũ cuneos illum comitantes intuitus est, ita vt clamaret: *castra Dei sunt hæc, quomodo Christus, cuius imaginem ille ferebat, Angelorũ satellitio non circũuallatus per mōtana Iudæe pergeret Mariæ vtero inclusus? Arca illa idolũ Dagon longe à se depulit,**

1. Reg. 1.

& in humum prostravit, iuxta illud: *Dagon iacebat pronus in terra ante arcam Domini*: ecce ad ingressum Mariæ in domum Zachariæ impius Dagon, peccati originalis, corruit: si deinde David coram Arca vi-lioribus indutus vestibus, & regio splendore deposito saltavit, ecce coram mystica arca Maria Ioannes intra matris claustra tripudiat, Luca dicente: *Exultavit infans in utero meo*: si rursus Arca domum Obededom multis beneficiis prosequuta est, iuxta illud: *Benedixit Dominus Obededom, & omnem domum eius*: ecce Maria cognatæ domum ingrediēte, tot illā muneribus locupletat, ut Ioannes sanctificatus, Elisabeth Spiritu sancto repleta, ac mutus Zachariæ ad pristinam loquelam restitutus manserit. quod si de arca illa facer textus ait: *Mansit arca Domini in domo Obededom tribus mensibus*: ecce de hac mystica arca Maria S. Lucas inquit: *Mansit autem Maria quasi tribus mensibus*. Accedit ad hæc duplex alia simpatia: Prima, quia sicut arca testamenti (id referente Lyrano ex hebraica traditione super c. 15. Paral.) quamvis tam propter aureas laminas, quam propter Cherubinos ex-teroq; latere ei adhaerentes, gravissimi ponderis esset, sacerdotes tamen, & Levitæ quasi onus leve absq; vlllo gravamine illam gestabant, ita B. Virgo utero suo portans eum, qui portat omnia verbo suo, nullum proflus gravamea sentiebat, ut his verbis obseruavit D. Bernardus in sermone qui incipit *signum magnum* Iure illud molestissimum ræum, quo reliquæ omnes gravide mulieres laborare noscuntur, sola non sensit, quæ sola sine libidinosa voluptate concepit: unde & in ipso conceptionis initio, quædam potissimum ceteræ mulieres miserabilibus affliguntur, Maria tota alacritate montana conscendit, ut Elisabeth ministraret. Sed & ascendit Bethlehem, imminente iam partu, portans pretiosissimum illud depositum, portans onus leve, portans à quo portabatur. id ipsum etiam ante Bernardum docuerant D. Hieron. ep. ad Marcellā, & D. Aug. serm. 11. de Nat. Dom. Secunda, quia sicut discedente

Luc. 1.

Ibid.

area à domo Obededom doluit ille, & tota eius familia de eius recessu, ita quando Maria ab Elisabeth recessit, vehementer illa, ac tota eius domus doluit, ut his verbis edixit Eusebius Emif. *Liber nunc inveni quantis tunc Zachariæ, & quantis Elisabeth lacrymas fuderint, quando Virgo Maria recessit inde, quando gaudium & stella maris in domum suam reversa est; Ioannes quoque, quamvis adhuc in matris utero clausus, in eius discessu non parum doluit, qui in illius adveniu tanto gaudio exultavit.* Cum ergo, fratres, ex dictis innumera bona, quæ arcam Dei religiose recipientibus illa contulit, perspicue vobis innotuerint, adducite, quæ in domum animæ vestræ mysticā hanc Mariæ arcæ cum filio suo, ut benedicat vobis, & celestibus charismatibus repleat: audite, quæ fecerit David, cū primū ille agnovit Dominū propter arcam Obededom domum benedixisse, abiit continuo, & adduxit arcā Dei de domo Obededom in civitatē David cum gaudio: cū igitur vobis etiam nūctetur, quod benedixerit Dominus Elisabeth propter Virginis visitationem, abeamus & nos, & adducamus arcam hanc Dei cum gaudio in animam nostram, ut peccata pellat, gratiam conferat, Spiritu sancto repleat, qui cum Patre, & Filio vivit, & regnat in sæcula sæculorum, Amen.

HOMILIA II.

Recenseri incipiunt causa, quæ B. Virginem ad visitandam cognatam suam Elisabeth impulerunt, in eadem verba: *Exurgens autem Maria in diebus illis abiit in montana.*

IVVS Antoninus Archiepiscopus Florentinus aduertens omnes admirari, quod abscondita Virgo alioquin clausuræ, & solitudinis obseruantissima, in publicum prodiret, iter multorum milliarum conficiens,

D. Bernard.
D. Hieron.
S. August.